

ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI - ENERJİ VERİMLİLİĞİ 2022 RAPORU ÖZETİ

Rusya-Ukrayna savaşı sonucu ortaya çıkan küresel enerji krizi, enerji güvenliği endişelerini artırmış ve enerji fiyatlarına ilişkin etkileri dramatik bir şekilde yükseltmiştir. Buna yanıt olarak ülkeler, enerjiye ulaşılabilirlik, arz güvenliği ve iklim hedeflerine yanıt olarak enerji verimliliğine odaklanmaktadır. 2021 yılında ülkemiz G20 ülkeleri arasında enerji yoğunluğunu iki yıl üst üste azaltan üç ülkeden birisi olmuştur. Enerji tüketimini koruma ve yönetme çabaları hız kazanmış olup 2022 yılında yıllık enerji yoğunluğu iyileşmelerinin yaklaşık %2 düzeyine ulaşması beklenmektedir.

2021 yılında %5 artış gösteren küresel enerji talebinin 2022 yılında bu artış ivmesini kaybederek yaklaşık %1'lik bir artış göstermesi beklenmektedir. Bununla birlikte, küresel Kovit-19 pandemisinden önce hali hazırda birçok ülkede enerji yoğunluğundaki iyileşmeler yavaşlamıştır. Bu durum, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından 2050'ye kadar Net Sıfır Emisyon Senaryosu'nda belirlenen hedefleri karşılamak için enerji verimliliği iyileştirmelerinin yeniden ivmelenmesinin zorluğunu ortaya koymaktadır.

Birçok ülke, vatandaşlarını ekonomik olarak desteklemek için yakıt maliyetlerini sübvansetme ve doğrudan mali yardım gibi stratejiler uygulamaktadır. Bununla birlikte, bu tür desteklerin enerji verimliliği önlemlerine olumsuz etki etmemesi veya yeşil dönüşümü engellememesi önemlidir. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), enerji yoksulluğuna ve enerji verimliliği önlemlerine yönelik desteklerin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Küresel ölçekte enerji verimliliğine yapılan yatırımlar 2020 yılından bu yana 1 trilyon doları aşmış olup hükümetler enerji verimliliği ile ilgili önlemler için yılda yaklaşık 250 milyar dolarlık kaynak ayırmaktadır. Geçmişteki enerji verimliliği çalışmaları ile, 2022 yılında IEA ülkelerinin enerji faturalarının 680 milyar dolar azalacağı tahmin edilmektedir. Yakıt tasarruflu ve elektrikli araçlara yönelik harcamalar, 2022 yılında enerji verimliliğine yönelik toplam yatırımların %16 oranında artmasına katkıda bulunmuştur. Ancak, Net Sıfır Senaryosu'na uyum sağlamak için gereken yatırım seviyesi, şu ana kadar yapılan yatırımların yaklaşık iki katıdır.

Gelişmekte olan ülkeler, küresel enerji talebinin önemli bir payını oluşturmasının yanı sıra enerji verimliliği için büyük fırsatlar sunmaktadır. Çin, Hindistan, Brezilya, Endonezya, Meksika ve Güney Afrika gibi ülkeler, enerji verimliliği iyileştirmeleri için önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

2022 enerji krizi, enerji verimliliği ilerlemesinde küresel bir dönüm noktası fırsatı yaratmıştır. Enerji yoğunluğu iyileşmelerindeki artış eğilimi olumlu bir işarettir. Ancak Net Sıfır Senaryosu'na erişebilmek için gereken yıllık %4'lük iyileştirmeye ulaşmaktan hala uzaktadır. Mevcut zorluklara rağmen, 2022 yılında meydana gelen küresel olaylar enerji piyasalarının dinamiklerini değiştirmiş ve enerji verimliliğine yönelik yatırımlara hız kazandırmıştır.

Kaynak:

IEA. (2023). Energy Efficiency 2022. Paris: IEA. <https://www.iea.org/reports/energy-efficiency-2022>

T.C. ETKB Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı

Detaylı bilgi için:

hakan.kaya@enerji.gov.tr

aysedilara.sayimler@enerji.gov.tr

<https://enerji.gov.tr/evced>